

2023 | KPSS
EĞİTİM BİLİMLERİ

GELİŞİM PSİKOLOJİSİ

Tamamı Çözümlü
SORU BANKASI

ÇÖZÜMLER HEM KİTAPTA
HEM DE KAREKODDA

Geniş Ebatlı Konfor - Özgün - Anlaşılır - Öğretici

KPSS
EĞİTİM BİLİMLERİ
GELİŞİM PSİKOLOJİSİ
SORU BANKASI

Editör

Turgut MEŐE

Yazar

Komisyon

©

Bütün hakları Data Yayınlarına aittir.

Yayınevinin izni olmaksızın, kitabın tümünün veya bir kısmının elektronik, mekanik ya da fotokopi yoluyla basımı, çoğaltılması ve dağıtımı yapılamaz.

Sertifika No

40447

ISBN

978-625-6440-10-4

Sayfa Tasarımı

Data Dizgi Grafik

Kapak Tasarımı

Data Grafik Tasarım

Baskı ve Cilt

Data Dijital Matbaacılık

ANKARA

İLETİŞİM

İvedik Organize Sanayi Matbaacılar Sitesi

1518 Sok. Mat-Sit İş Merkezi No:2/20

Yenimahalle / ANKARA

Tel: 0 312 384 29 95 - 0 505 925 57 81

Fax: 0312 342 23 58

www.datayayinlari.com

bilgi@datayayinlari.com

İÇİNDEKİLER

1. BÖLÜM: GELİŞİM PSİKOLOJİSİNE GİRİŞ 5

TEST 1	5
TEST 2	9
TEST 3	13
TEST 4	15
TEST 5	18
TEST 6	22
TEST 7	26
TEST 8	29

2. BÖLÜM: GELİŞİMİN İLKELERİ 32

TEST 1	32
TEST 2	36
TEST 3	39

3. BÖLÜM: GELİŞİM GÖREVLERİ 41

TEST 1	41
TEST 2	44

4. BÖLÜM: FİZİKSEL GELİŞİM 46

TEST 1	46
TEST 2	48
TEST 3	50
TEST 4	53
TEST 5	55
TEST 6	58

5. BÖLÜM: PİAGET'İN BİLİŞSEL GELİŞİM KURAMI - TEMEL KAVRAMLAR 60

TEST 1	60
TEST 2	62
TEST 3	64

6. BÖLÜM: PİAGET'İN BİLİŞSEL GELİŞİM DÖNEMLERİ 66

TEST 1	66
TEST 2	69
TEST 3	72
TEST 4	75
TEST 5	79
TEST 6	81
TEST 7	84

7. BÖLÜM: DİĞER BİLİŞSEL GELİŞİM KURAMLARI . . . 87

TEST 1	87
TEST 2	91
TEST 3	94

8. BÖLÜM: OYUN VE MİZAH GELİŞİMİ 97

TEST 1	97
------------------	----

9. BÖLÜM: DİL GELİŞİMİ 99

TEST 1	99
TEST 2	101

10. BÖLÜM: KİŞİLİK GELİŞİMİ 103

TEST 1 103

TEST 2 106

TEST 3 109

11. BÖLÜM: SAVUNMA MEKANİZMALARI 112

TEST 1 112

TEST 2 115

TEST 3 118

12. BÖLÜM: ERİKSON VE PSİKOSOSYAL GELİŞİM KURAMI 120

TEST 1 120

TEST 2 123

13. BÖLÜM: İNSANCIL YAKLAŞIMA GÖRE KİŞİLİK GELİŞİMİ 126

TEST 1 126

14. BÖLÜM: AHLAK GELİŞİMİ 129

TEST 1 129

TEST 2 132

TEST 3 135

15. BÖLÜM: BAĞLANMA KURAMI, ANNE BABA TUTUMLARI VE CİNSİYET ROLLERİ 138

TEST 1 138

TEST 2 141

ÇÖZÜMLER 146**CEVAP ANAHTARI 172**

DATA YAYINLARI

GELİŞİM PSİKOLOJİSİNE GİRİŞ

TEST 1

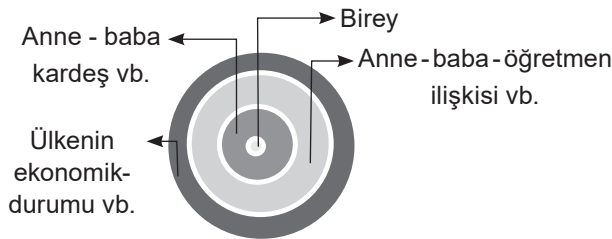
GELİŞİM PSİKOLOJİSİNE GİRİŞ

1. “Organizmanın, döllenmeden başlayarak ölüme kadar geçirmiş olduğu süreci inceleyen psikoloji alanıdır.”

Yukarıdaki tanımlama, psikolojinin hangi alt dalına aittir?

- A) Öğrenme psikolojisi
- B) Gelişim psikolojisi
- C) Fizyolojik psikoloji
- D) Deneysel psikoloji
- E) Sosyal psikoloji

2. Bu anlayışa göre, bireyin gelişiminde çevresindeki yetişkinlerin önemi sadece anne babayla sınırlı değildir. Bireyin merkezde olduğu iç içe geçmiş çemberler şeklinde üç aşamalı bir çevre söz konusudur. Bireyin davranışları, bu üç aşamalı çevrenin etkisiyle şekillenir.

Bireyin davranışlarını yukarıdaki gibi açıklayan psikoloji yaklaşımı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Psikoanalitik Yaklaşım
- B) Tarihsel-kültürel Yaklaşım
- C) Ekosistem Kuramı
- D) Olgunlaşma kuramı
- E) Bütüncül Yaklaşım

3. Yapılan bir araştırmada, anne babaların öğrencilerin ders çalışmaları için yaptıkları baskı arttıkça öğrencilerin ders çalışmaya başlama saatlerini ertelediği ve daha az ders çalıştıkları belirlenmiştir. Bunun aksine, anne babalarından baskı görmeyen öğrencilerin ise ders çalışmaya zamanında başladıkları, yeteri süre kadar ders çalıştıkları ve baskı gören öğrencilere göre daha başarılı oldukları belirlenmiştir. Araştırma sonuçları bir grafik üzerinde görselleştirilmiş ve değişkenler arasında negatif yönde yüksek ilişki olduğu belirlenmiştir.

Bu araştırmada, aşağıdaki araştırma yöntemlerinden hangisinin kullanıldığı söylenebilir?

- A) İstatistiksel yöntem
- B) Meta-analiz yöntemi
- C) Deneysel yöntem
- D) Betimsel yöntem
- E) Nitel araştırma

4. Psikoloji alanında yapılan çalışmaların bir bölümü, uygulamaya yönelik davranışların tanınması, anlaşılması ve yönlendirilmesine yöneliktir.

Buna göre, aşağıdaki psikoloji alanlarından hangisinin “uygulamalı psikoloji” alanının bir alt dalı olduğu söylenemez?

- A) Eğitim psikolojisi
- B) Sağlık psikolojisi
- C) Klinik psikoloji
- D) Psikolojik danışma
- E) Fizyolojik psikoloji

GELİŞİM GÖREVLERİ

TEST 1

GELİŞİM GÖREVLERİ

1. Aşağıdakilerden hangisi gelişim görevleri ile ilgili yanlış bir ifadedir?

- A) Döneminde belirlenen kriz ya da görev, sonraki gelişim evresine geçmeden başarılı bir şekilde çözümlenmelidir.
- B) Gelişim dönemlerinde ortaya çıkan görev ya da krizi çözme hazırlığı, çözülmesi gerektiği evreden önceki evrede meydana gelir.
- C) Görev ya da krizde yaşanan başarısızlık, toplum tarafından hoşgörüsüzlüğe neden olur.
- D) Bir dönemde başarı ile yerine getirilen görev, sonraki dönemlerde tekrar ortaya çıkmaz.
- E) Toplumun talepleri, gelişim süreci ilerledikçe evreden evreye değişir.

2. Aşağıdakilerden hangisi Havighurst'a göre ergenlik dönemi gelişim görevleri arasında yer almaz?

- A) Kadınsı ya da erkeksi sosyal role erişme
- B) Topluma uyumlu bir sosyal grup bulma
- C) Her iki cinsin de yaşlılarıyla yeni ve daha olgun ilişkilere erişmesi
- D) Anne baba ve diğer yetişkinlerden duygusal anlamda ayrılarak bağımsızlığa ulaşma
- E) Bedenini kabul etme ve etkili bir şekilde kullanma

3. Gelişim görevlerinin erken ya da geç yerine getirilmesinde etkili olan bazı faktörler vardır.

Aşağıdakilerden hangisi bu faktörlerden biri ola- maz?

- A) Toplumsal değerler
- B) Toplumsal beklentiler
- C) Bireysel beklentiler
- D) Kalıtım
- E) Olgunlaşma

4. Birey bu dönemle birlikte yetişkin olarak toplumun bir parçası olmuştur. Toplumda yaşıyor olmanın gerektirdiği sorumlulukları üstlenmek durumundadır. Bu nedenle bu yaşlarda cezai sorumluluk sınırları içerisinde.

Yukarıda açıklanan özellikler, Havighurst'a göre hangi gelişim döneminin özellikleridir?

- A) Bebeklik ve ilk çocukluk
- B) Orta çocukluk
- C) Ergenlik
- D) Genç yetişkinlik
- E) Yetişkinlik

5.

- I. İçinde bulunduğu grubun kurallarını ve beklentilerini öğrenerek gittikçe daha etkin bir üye olmak
- II. Karşı cinsle rekabet ve gerginlik yaşamak, hemcinsleriyle daha uyumlu olmak
- III. Öğretmenin gözüne girebilmek için rekabet etmek
- IV. Kendine karşı olumlu tutumlar geliştirmek ve başarıya duygusu edinmek
- V. Model almaya başlamak

Yukarıdaki özelliklerden hangisi son çocukluk dönemi (okul dönemi) gelişim görevleri arasında yer al- maz?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

PIAGET'İN BİLİŞSEL GELİŞİM KURAMI - TEMEL KAVRAMLAR

TEST

1

PIAGET'İN BİLİŞSEL GELİŞİM KURAMI - TEMEL KAVRAMLAR

1. Sınıf öğretmenleri değişen bir grup 4. sınıf öğrencisi yeni gelen öğretmenlerinin nasıl biri olduğunu anlamaya çalışır. Yeni öğretmenlerinin de eski öğretmenleri gibi Sivaslı olduğunu öğrenen çocuklar, onun da bağlama çalıp türkü söyleyeceğini ve öğrencilerini çok seven anlayışlı biri olacağını düşünürler.

Öğrencilerin yeni gelen öğretmene dair oluşturdukları algı Piaget'in Bilişsel Gelişim Kuramı'na göre hangi kavramla açıklanır?

- A) Asimilasyon B) Akomodasyon C) Zekâ
D) Örgütlenme E) Düzenleme

2. Piaget'ye göre aşağıdakilerden hangisi bilişsel gelişimi etkileyen faktörlerden biri değildir?

- A) Olgunlaşma
B) Kültürel aktarım
C) Organizasyon
D) Yakınsal gelişim alanı
E) Dengeleme

3. I. Salih bu yıl gerçekleşecek KPSS'ye girmeye karar verdi.
II. Nurhal, öğretmenin sorduğu fizik problemini tahtada çözdü.
III. Dilek, öğretmenin sorusu üzerine "iki kare farkı" formülünü tahtaya yazdı.
IV. Neşe Hanım, iş arkadaşlarıyla, gelecek vizyonları üzerine beyin fırtınası yaptı.

Yukarıdaki öncüllerde anlatılan durumlardan hangileri bilişsel gelişim ile ilgilidir?

- A) II ve IV B) I, III ve IV C) III ve IV
D) I ve II E) I, II, III ve IV

4. Piaget'ye göre bilişsel gelişim kültürel aktarımdan da etkilenir. Örneğin bir çocuğun ana dilini öğrenmesi kültürel aktarım yoluyla gerçekleşir.

Buna göre aşağıda verilen örneklerden hangisinde kültürel aktarımın etkisi en azdır?

- A) Bir çocuğun babasının karşısında bacak bacak üstüne atmaması
B) Sofrada büyükler yemeğe başlamadan yemeğe başlamak
C) Altı yaşındaki beyaz çocukların, siyahi olan arkadaşlarını oyunlarına almamaları
D) İlkokul çocuklarının sınıf öğretmenlerini çok sevmeleri
E) Bir yetişkinin bayramlarda büyüklerinin elini öpmesi

5. Daha önce hiç görmediği kaplanı kediye benzeten bir çocuğun, kaplanı kedi olarak tanımlaması Piaget'ye göre aşağıdaki kavramlardan hangisiyle açıklanır?

- A) Organizasyon B) Zekâ C) Şema
D) Özümleme E) Düzenleme

6. Piaget'in Bilişsel Gelişim Kuramı'na göre zekâ ile ilgili aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Zeki insan yeni karşılaştığı uyarıcıları hızlı bir şekilde algılayan ve anlamlandıran kişidir.
B) Zekâ çevreye uyum yeteneğidir.
C) Aynı zekâ yaşına sahip çocuklar, benzer mantık hataları yaparlar.
D) Zekâ sayısal olarak ölçülebilir bir yetenektir.
E) Zekâ gelişimi kalıtım ve çevreden etkilenir.

PIAGET'NİN BİLİŞSEL GELİŞİM DÖNEMLERİ

TEST

1

PIAGET'NİN BİLİŞSEL GELİŞİM DÖNEMLERİ

1. Çocukların gördükleri davranışları taklit edebilme becerileri bilişsel gelişimin hangi döneminde kazanılır?

- A) Duyusal-motor dönem
- B) İşlem öncesi dönem
- C) Somut işlemler dönemi
- D) Soyut işlemler dönemi
- E) Sezgisel dönem

2. Piaget'ye göre bireyin çevresindeki insanlardan transfer yoluyla öğrendiği bilgiler hangi süreçle açıklanır?

- A) Olgunlaşma
- B) Zekâ
- C) Adaptasyon
- D) Yaşantı
- E) Sosyal aktarım

3. Piaget'nin Bilişsel Gelişim Kuramı'na göre organizmanın dünyaya kalıtsal olarak getirdiği ve tüm gelişim süreci boyunca değişmez olarak kalan biyolojik işlevler, fonksiyonel değişmez olarak adlandırılır.

Buna göre aşağıdakilerden hangileri fonksiyonel değişmezlerdir?

- A) Adaptasyon - Organizasyon
- B) Olgunlaşma - Zeka
- C) Şema - Adaptasyon
- D) Dengesizlik - Organizasyon
- E) Özümleme - Örgütlenme

4. Organizma adaptasyonunu hangi iki süreçte tamamlar?

- A) Özümleme - düzenleme
- B) Şema oluşturma - dengeleme
- C) Düzenleme - dengeleme
- D) Şema oluşturma - uzlaşma
- E) Özümleme - dengeleme

5. Aşağıdaki ifadelerden hangisi "işlem öncesi dönemle" ilgilidir?

- A) Sayılar arası ilişkiler kurabilir.
- B) Bu dönemde akıl yürütebilme süreci başlar.
- C) Motor faaliyetleri yoluyla çevresiyle ilişki kurar.
- D) Cansız ya da hayal ürünü varlıklara, canlıymış gibi davranırlar.
- E) İşlemler tersine dönüştürülebilir.

6. Piaget'ye göre somut işlemler dönemi 7-11 yaş, soyut işlemler dönemi ise 12 yaş ve sonrasını kapsar.

Bu durum dikkate alındığında, ilköğretim 3. sınıflarda görev yapan bir öğretmenin göstereceği aşağıdaki davranışlardan hangisi uygun bir davranış olmaz?

- A) Trafik ışıklarının anlamlarının öğretiminde drama yönteminden yararlanmak
- B) Ay'a yolculuğu anlatmak için öğrencilerden kendilerini bir uzay mekiğindelermiş gibi düşünmelerini istemek
- C) İletişim konusunu işlerken öğrencilere mektup yazdırmak
- D) Dünyanın eksenini etrafında döndüğünü anlatmak için küreden yararlanmak
- E) Yağmurun nasıl yağdığını anlatmak için deney yöntemini kullanmak

DİĞER BİLİŞSEL GELİŞİM KURAMLARI

TEST 1

DİĞER BİLİŞSEL GELİŞİM KURAMLARI

1. • Bilişsel gelişimin ilk aşamasıdır.
• Bu dönemin çocukları için nesnelere, yalnızca bazı eylemler yaptıkları şeylerdir.
• Bu aşamada bilgi eylem bilgisidir.

Yukarıda özellikleri verilen dönem Bruner'in Bilişsel Gelişim Kuramı'na göre aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Eylemsel dönem
B) İmgesel dönem
C) Sembolik dönem
D) Sezgisel dönem
E) İçsel konuşma dönemi
2. Piaget'ye göre bilişsel gelişimde çevrenin belirli bir etkisi olmakla birlikte, bilişsel gelişim esas olarak çocuğun tek başına gerçekleştirdiği bir süreçtir.

Piaget'nin bu fikrine karşı çıkan ve bilişsel gelişim için çocukların yetişkinlerin rehberliğine de ihtiyaç duyduğunu bilişsel gelişimin esas olarak sosyal etkileşimin ürünü olduğunu öne süren gelişim uzmanı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bruner
B) Freud
C) Watson
D) Vygotsky
E) Erikson

3. 3 yaşındaki Murat yanan sobanın yanından geçerken kendi kendine "Dikkatli ol!" demiştir.

Vygotsky'e göre Murat'ın bu davranışı hangi kavramla açıklanır?

- A) Yapı iskelesi
B) Yakınsal gelişim alanı
C) Kişisel konuşma
D) Eylemsel dönem
E) Aktivite teorisi

4. Aşağıdakilerden hangisi Vygotsky'nin Bilişsel Gelişim Kuramı'na aykırı bir davranıştır?

- A) Bir öğretmenin problem çözümünde çocuklara rehberlik etmesi
B) Bir okulun ilköğretim 3. sınıf öğrencileriyle ortaokul 2. sınıf öğrencilerini birlikte okul gezisine götürmesi
C) Bir öğretmenin derslerinde işbirlikçi öğrenme yöntemini kullanması
D) Bir öğretmenin bireysel çalışmanın ön plana çıktığı bir yöntemle öğretim yapması
E) Bir anne ve babanın yaz tatilinde çocuklarını farklı yaş gruplarının birlikte eğitim gördüğü bir tiyatro kursuna göndermesi

5. Vygotsky'nin Bilişsel Gelişim Kuramı'na göre, bilişsel gelişim sürecinin temelini aşağıdakilerden hangisi oluşturur?

- A) Tekrar
B) Anne baba tutumu
C) Eğitim
D) Yaşantı
E) Sosyal etkileşim

- 6.

$$\begin{aligned} x - y &= 6 \\ x + y &= 14 \\ x \cdot y &= ? \end{aligned}$$

Bir ortaokul öğrencisi matematik dersinde yukarıda verilen soruyu çözmüştür.

Söz konusu öğrencinin Gagne'ye göre aşağıdaki öğrenme basamaklarının hangisinde olduğu söylenebilir?

- A) İlke öğrenme
B) Sözel öğrenme
C) Problem çözme
D) İşaret öğrenme
E) Kavram öğrenme

DİL GELİŞİMİ

TEST 1

DİL GELİŞİMİ

1. Bir dildeki en küçük birim aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ses B) Morfem C) Sentaks
D) Ağlama E) Morgem

2. Bir satranç turnuvasını izlemeye giden Samet, turnuvadaki oyuncuların maçlar başlamadan önce tokalaşıp birbirlerine başarı dilediklerine tanıklık etmiştir.

Bu durum dil gelişimi kavramlarından hangisiyle açıklanır?

- A) Morgem B) Alıcı dil C) İfade edici dil
D) Pragmatik E) Semantik

3. Aşağıdakilerden hangisi Piaget'ye göre dil gelişim evrelerinden biri değildir?

- A) Agulama B) Morgem C) Telegrafik
D) İlk gramer E) Yansıtıcı dil

4. Çocuk: Kendimi çok mutsuz hissediyorum
Anne: Sınavdan kötü not aldığın için üzgünsün.

Çocuk: Evet. Ama biraz daha çalışabilirdim.

Anne: Yeterince çalışmadığını düşünüyorsun.

Çocuk: Evet. Yeterince çalışmadığım için kolay soruları bile yapamadım.

Anne: Aslında soruları yapabileceğini düşünüyorsun.

Çocuk: Bir sonraki sınav için daha fazla çalışmam yeterli olacak aslında.

Yukarıdaki diyalog dil gelişimi ile ilgili aşağıdaki terimlerden hangisini örneklendirmektedir?

- A) İfade edici dil B) Alıcı dil C) Sosyal konum
D) Tekrarlama E) Yansıtıcı dil

5. Aşağıdakilerden hangisi Vygotsky'ye göre dil gelişim aşamalarından biridir?

- A) Yansıtıcı dil
B) Serbest çağrışım
C) İfade edici dil
D) Toplumsallaşmış dil
E) Alıcı dil

6. Kemal bebek "ba" sesini üst üste tekrar edince ba-ba diye sesler çıkarttığı için anne ve babası çok mutlu olurlar ve Kemal'i kucaklarına alıp, öpüp severler.

Davranışçı Yaklaşım'a göre bu tepkiler Kemal bebeğin dil gelişimini nasıl etkiler?

- A) Pekiştirildiği için bebek sesleri tekrar eder ve dil gelişimi olumlu olarak etkilenir.
B) Çocuk uyarıcıyı anlamadığı için nötr bir davranış gösterir.
C) Bebek anlamlı sesler çıkarmaya başlar.
D) Bebekte otistik konuşma gelişir.
E) Bebek ileriki yaşlarda benmerkezci konuşmayı geliştirir.

7. Her insanın doğuştan dili öğrenmek üzere tasarlanmış özel bir mekanizmayla dünyaya geldiğini, dolasıyla dil öğrenmenin olgunlaşmaya bağlı olarak ortaya çıktığını öne süren dil gelişim kuramı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bilişsel
B) Psikolinguistik
C) Sosyal etkileşimci
D) Davranışçı
E) Eklektik

KİŞİLİK GELİŞİMİ

TEST 1

KİŞİLİK GELİŞİMİ

1. Bir grup lise arkadaşı halı sahada futbol maçı yapmak için toplanırlar. Fakat 11 kişi olan sayıları nedeniyle altışar kişilik iki takım çıkaramazlar. Bunun üzerine kimleri çağırabileceklerini düşünürler. İçlerinden biri "Ahmet'i çağırılım hem futbol oynamayı seviyor." deyince diğerleri "Ahmet çok çabuk sinirleniyor, tadımızı kaçırabilir." diyerek bu öneriye karşı çıkmışlardır.

Buna göre Ahmet'in çağırılmak istenmemesinin nedeni Ahmet'in kişiliğinin hangi yönüyle ilgilidir?

- A) Huy B) Karakter C) Ego
D) Süperego E) İd

2. Freud'un Topografik Kişilik Kuramı'na göre bir kişinin hiç düşünmeden, uğraşmadan aklına gelenler veya anlık yaşantıları bilincin hangi düzeyinde yer alır?

- A) Bilinç öncesi B) Bilinç C) Bilinç dışı
D) Ego E) Süperego

3. Freud'un Yapısal Kişilik Kuramı'na göre kişiliğin doğuştan getirilen yapısı olan "id"nin çalışma prensibi haz ilkesidir.

Bu duruma göre aşağıdakilerden hangisi "id"nin kontrolündeki bir davranış olamaz?

- A) Karnı aç olan ve parası olmayan bir kişinin yiyecek çalması
B) Yorgun ve uykusuz olan bir kişinin bitirmesi gereken ödevini bitirmek yerine uyumaya karar vermesi
C) Öğretmenine çok öfkelenen bir öğrencinin sınıftan çıkması
D) Bir öğrencinin ödevlerini yapmak yerine arkadaşlarıyla internet üzerinden oyun oynaması
E) Bir kişinin yapacak başka bir işi olmadığı için hafta sonu konsere gitmesi

4. Otuz beş yaşındaki Ebru iş arkadaşı Murat'tan hoşlanmakta ancak hem iş arkadaşlarının hem de ailesinin bu durumu hoş karşılamayacağını düşünerek sessiz kalmayı tercih etmekte ve bunu kimseyle konuşmamaktadır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi Ebru'nun kişiliğindeki baskın yönü oluşturmaktadır?

- A) Ego B) İd C) Bilinçaltı
D) Süperego E) Bilinç

5. • Kişilik yapısının en büyük bölümüdür.
• Bireyin farkında olmadığı arzu, istek, dürtü ve düşünceleri barındırmaktadır.
• Freud tarafından buzdağının görünmeyen tarafı olarak tanımlanmıştır.

Yukarıda özellikleri verilen kişilik yapısı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İd B) Bilinç öncesi C) Bilinç dışı
D) Ego E) Süperego

6 ve 7. soruları aşağıdaki metne göre cevaplayınız.

Ameliyat geçiren Nevzat Bey doktorunun tavsiyesi, eşi ve çocuklarının baskısıyla sigarayı bırakmaya karar vermiş ve bunun için en ideal zamanı emeklilik ikramiyesini alacağı ay olan ekim ayı olarak belirlemiştir. İkramiyesini alan Nevzat Bey o sabah sigarayı bırakmıştır. Gün boyunca hiç zorlanmamış olmasına rağmen akşam yemeğinden sonra sigara içmek isteyince kendi kendine "Sigara içmemelisin, yoksa eşinin, çocuklarının ve doktorunun yüzüne nasıl bakarsın!" diyerek bir süre içmemiş, sonrasında dayanamayıp "Ben bir hava almaya çıkacağım." diyerek dışarı çıkıp gizlice sigara içmiştir.

6. **Nevzat Bey'in önce "yoksa eşimin, çocuklarımın ve doktorumun yüzüne nasıl bakarım?" diyerek sigara içmemeyi düşünüp ardından sigara içmesi aşağıdaki kişilik bölümlerinden hangilerinin baskınlığını gösterir?**

- A) İd - ego B) Ego - id C) Ego - süperego
D) Süperego - id E) Süperego - ego

TEST
2

SAVUNMA MEKANİZMALARI

1. Aşağıdaki seçeneklerden hangisinde ego savunma mekanizmasının karşısında verilen örnek yanlıştır?

- A) Özdeşim kurma: 4 yaşındaki Sezen'in sık sık, hemşire olan ablasının önlüğünü ve kepini giyerek evin içinde dolaşması
- B) Bedenselleştirme: İğne olmaktan çok korkan Melih'in iğne olma olasılığıyla karşılaştığında çok şiddetli karın ağrısı çekmesi
- C) Özgecilik: Çok sık yalan söyleyen bir insanın bunu çocukluk yaşantılarına bağlı psikanalitik bir analizle açıklaması
- D) Dışsallaştırma: Yeteri kadar önlem alınmayan bir iş yerindeki işçilerin ölümünü bir yöneticinin "Bu işin fit-ratında bu var." diyerek ifade etmesi
- E) Hayal kurma: Aç tavuğun kendisini darı ambarında sanması

2. Aşağıda verilen örneklerden hangisi Freud'un kuramında geçen nevrotik kaygıya örnek gösterilebilir?

- A) Depresyona giren bir kişinin yakınındaki herkese zarar verebileceği endişesine kapılması
- B) Hırsızlık yapan bir bireyin yakalanacağına dair duyduğu endişe
- C) Yanlışlıkla üzerine bastığı karıncanın ölümüne neden olan birinin dikkatsizliğine dair duyduğu öfke
- D) Dişçiden korktuğu hâlde çürük dişini çekirtmek zorunda olan birinin yaşadığı endişe
- E) Çıktığı maçta gol atamayacağını düşünen bir futbolcunun kapıldığı telaş

3. Oğlu çeşitli nedenlerden dolayı hapisaneyeye girmiş olan Neriman Hanım oğluna çok kızdığı hâlde komşularına bunu hiç yansıtmamakta ve her fırsatta oğluyla ne kadar çok gurur duyduğunu ifade etmektedir.

Neriman Hanım aşağıdaki savunma mekanizmalarından hangisini kullanarak bu davranışı geliştiriyor olabilir?

- A) Yansıtma B) Özdeşim kurma C) Özgecilik
D) Yüceltme E) Karşıt tepki geliştirme

4. Freud'un Psikososyal Gelişim Kuramı'na göre bir birey ilk olarak hangi dönemden sonra savunma mekanizmalarını kullanabilir?

- A) Anal B) Oral C) Genital
D) Fallik E) Latent

5. Psikoseksüel Gelişim Kuramı'na göre 3 - 6 yaş aralığını kapsayan fallik dönem kişilik gelişimi açısından en kritik dönemdir. Bu dönemde çocuklar Oidipus ve Elektra karmaşası yaşarlar ve çocukların bu süreci sağlıklı geçirmeleri cinsel gelişim ve kişilik gelişimi açısından saplantı ortaya çıkaracaktır.

Buna göre sözü edilen dönemde saplantı yaşamamak için çocukların başvuracağı savunma mekanizması aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Karşıt tepki geliştirme
B) Yüceltme
C) Özdeşim kurma
D) Ödünleme
E) Yadsıma

ERİKSON VE PSİKOSOSYAL GELİŞİM KURAMI

TEST
1

ERİKSON VE PSİKOSOSYAL GELİŞİM KURAMI

1. 30 aylık olan Saliha yemek sırasında annesinin uzattığı kaşığı itmekte ve kendi başına beceremese bile yemeğini yemek istemektedir.

Saliha'nın bu davranışı Psikososyal Gelişim Kuramı'na göre hangi gelişimsel özelliklerle açıklanabilir?

- A) Özerklik B) Girişkenlik C) Yakınlık
D) Güven E) Merak

2. Erikson'un Psikososyal Gelişim Kuramı'na göre çeşitli gelişim dönemlerinde belli gelişimsel özelliklerin ardışık olarak ortaya çıkması, önceden kurgulanmış biyolojik temellere dayalıdır.

Erikson bu durumu aşağıdaki kavramlardan hangisiyle ifade etmiştir?

- A) Psikososyal kriz
B) Kimlik statüsü
C) Epigenetik ilke
D) Olgunlaşma
E) Organ işlev biçimi

3. Erikson özellikle bebeklik döneminde çocukların duygusal ihtiyaçlarının uygun bir şekilde giderilmesinin kişilik gelişimi açısından çok önemli olduğunu ifade etmektedir.

Erikson'un bu dönem için fiziksel ihtiyaçların giderilmesini diğer dönemlere nazaran daha önemli görmesi gelişimin hangi ilkesiyle açıklanabilir?

- A) Gelişim genelden özeledir.
B) Gelişim bir bütündür.
C) Gelişim yordanabilir bir sıra izler.
D) Gelişimde kritik dönemler vardır.
E) Gelişim içten dışa doğrudur.

4. Erikson'un Psikososyal Gelişim Kuramı'na göre aşağıdakilerden hangisinin kişilik gelişimi üzerinde etkisi en azdır?

- A) Biyolojik altyapı
B) Sosyokültürel çevre
C) Anne-baba tutumları
D) Yaş
E) Zekâ

5. Aşağıdakilerden hangisi Erikson'un Psikososyal Gelişim Kuramı'na göre gerçekleştirilmesi uygun bir davranış değildir?

- A) Bebeklik döneminde çocuğun beslenme ihtiyacını gereğinden fazla ve az olmamak koşuluyla gidermek
B) Ergenlik döneminde bireyin meslek seçiminde tamamen özgür bırakılması
C) İlköğretim döneminde çocukların birbirleriyle kıyaslanmasından kaçınmak
D) Okul öncesi dönemdeki çocukların sorgulama ve araştırmalarına olanak sunacak şekilde onları desteklemek
E) İlk çocukluk dönemindeki çocukların öz bakım becerilerini geliştirmelerini desteklemek

6. Lale Hanım bebeğinin ağladığı bazı zamanlarda yanına gitmemekte ve onunla çok fazla fiziksel temas kurmaktan kaçınmaktadır. Ayrıca tutarsız bir anne profili sergilemektedir.

Erikson'a göre bu durum, Lale Hanım'ın bebeğinin kişiliğinde hangi duygunun yerleşmesine neden olabilir?

- A) Güvensizlik B) Güven C) Suçluluk
D) Kuşku E) Yalnızlık

İNSANCIL YAKLAŞIMA GÖRE KİŞİLİK GELİŞİMİ

TEST
1

İNSANCIL YAKLAŞIMA GÖRE KİŞİLİK GELİŞİMİ

1. Ailesi tarafından sürekli olarak aşağılanan, içinde yer aldığı diğer sosyal çevrelerde de sık sık küçük düşürülen bir kişide Rogers'a göre aşağıdakilerden hangisinin gelişmesi daha olasıdır?

- A) İdeal benlikten uzaklaşır.
- B) Kendini gerçekleştiremez.
- C) Gerçek benlik algısı yüksektir.
- D) Olumsuz benlik algısı gelişir.
- E) Güvenlik ihtiyaçlarını gideremez.

2. İnsancıl kuramı benimseyen gelişim uzmanları, genel anlamda kendimizi nasıl algıladığımızı etkileyen üç temel etken olduğunu belirtirler. Bunlar bireyin sosyal çevresinin onunla ilgili fikirleri, bireyin kendini algılama şekli ve bireyin kendisini başkalarıyla kıyaslamasıdır.

Burada bahsedilen "kendimizi nasıl algıladığımız" olgusunu Rogers aşağıdaki kavramlardan hangisiyle açıklamıştır?

- A) Benlik algısı
- B) Benlik ölçüsü
- C) Benlik saygısı
- D) Sosyal benlik
- E) Zihinsel benlik

3. Maslow'un ihtiyaçlar hiyerarşisine göre bir alt ihtiyaç en azından bir miktar karşılanmadan bir üst ihtiyacın karşılanması söz konusu olamaz.

Buna göre, aşağıda yer alan ihtiyaçlardan hangisinin ilk olarak karşılanması gerekir?

- A) Güvenlik
- B) Fizyolojik
- C) Statü
- D) Saygı
- E) Sevgi

4. Carl Rogers'a göre bireyin kendisine yönelik benlik algısı başkalarının onu nasıl gördüğünden etkilenir.

Rogers bu durumu aşağıdaki kavramlardan hangisiyle ifade etmiştir?

- A) İdeal benlik
- B) Gerçek benlik
- C) Ayna benlik
- D) Sosyal benlik
- E) Duygusal benlik

5. I. Fizyolojik ihtiyaçlar
II. Kendini gerçekleştirme
III. Sosyal gereksinimler
IV. Estetik gereksinimler

Maslow'un ihtiyaçlar hiyerarşisine göre yukarıdaki öncüllerde verilenler en alt basamaktan en üst basamağa doğru nasıl sıralanmalıdır?

- A) I - II - IV - III
- B) I - IV - III - II
- C) I - III - II - IV
- D) I - IV - II - III
- E) I - III - IV - II

6. Maslow'un ihtiyaçlar hiyerarşisine göre, bir seramik atölyesi olan Derya, alanıyla ilgili yeni şeyler öğrenme, akademik olarak uzmanlaşma, araştırma yapma ve çevresini keşfetme ihtiyacını karşılamak için aşağıda yer alan ihtiyaçlardan hangisini feda edebilir?

- A) Kendisine yönelik tehlikeli bir şeyden korunma
- B) Yeme - içme
- C) Daha sanatsal ve güzel seramik eserler üretme
- D) Bulunduğu çevreye kendisini ait hissetme
- E) Ailesi ve yakın sosyal çevresinden kabul ve saygı görme

AHLAK GELİŞİMİ

TEST 1

AHLAK GELİŞİMİ

1. Piaget'ye göre eylemlerin sonuçlarının bireylerin niyetlerinden daha önemli olduğu dönem aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ahlak öncesi evre
- B) Dışa bağımlı dönem
- C) Özerk dönem
- D) Saf çıkarıcı evre
- E) İtaat ve ceza evresi

2. Sınav esnasında öğretmen arkasını dönünce kopya çeken bir öğrenci, Kohlberg'in hangi ahlak evresinin özelliğini gösteriyordur?

- A) Saf çıkarıcılık evresi
- B) İtaat ve ceza evresi
- C) Kanun ve düzen eğilimi
- D) Sosyal sözleşme eğilimi
- E) İyi çocuk eğilimi

3. Kohlberg'e göre ancak çok az kişinin ulaşabildiği ahlakal evre aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sosyal sözleşme
- B) Geleneksel dönem
- C) Kanun ve düzen eğilimi
- D) Evrensel ahlak
- E) Gelenek öncesi düzey

4. Altı çocuklu bir ailenin en küçük çocuğu olan Gökhan, abilerinin ve ablalarının aksine okuma şansı bulan tek çocuktur. Gökhan'ın eğitim masraflarını da karşılayan abileri ve ablaları ondan yüksek bir başarı beklemektedir. Gökhan ise bu konuda "Diğer kardeşlerim okuyamadıkları gibi beni okutmak için ellerinden gelen her şeyi yapıyorlar. Bu beni, onlara borçlu kılar bu nedenle çok çalışmalı ve başarılı olarak onlara layık olmalıyım." şeklinde düşünmektedir.

Yukarıdaki parçadan hareketle Gökhan'ın Kohlberg'in ahlaki gelişim evrelerinden hangisinde yer aldığı söylenebilir?

- A) Araçsal ilişkiler
- B) Kanun ve düzen
- C) Sosyal sözleşme
- D) İyi çocuk
- E) İtaat ve ceza

5. Ahlak gelişimiyle ilgili aşağıdaki açıklamalardan hangisi psikoanalitik yaklaşımın görüşlerine uymaz?

- A) Ahlak gelişimi duygusal - güdüsel bir süreçtir.
- B) Yaşla birlikte bilişsel yapıda meydana gelen değişme bireyde ahlak kavramının yerleşmesini sağlar.
- C) Özellikle fallik dönem ahlak gelişimi açısından önemlidir.
- D) Çocuğun karşı cinsten ebeveynine karşı aşırı düşkünlük göstermesi onun ahlaki standartlarını belirlemesinde önemlidir.
- E) Ahlak gelişimi ömür boyu sürer.

6. Piaget'ye göre heteronom ahlaki gelişim döneminde bulunan çocuklar, Piaget'nin Bilişsel Gelişim Kuramı'na göre hangi dönemdedirler?

- A) Duyu hareket
- B) İşlem öncesi
- C) Somut işlemler
- D) Soyut işlemler
- E) Sezgisel

ÇÖZÜMLER

DATA KÜYİNİLARI

Çözüm 12: Gözlem, görüşme, anket, örnek olay incelemesi, test gibi teknikler bir durumu ortaya koymak amacıyla yapılır. Durumun nedenlerini ya da farklı durumlarla ilişkisini bildirmezler. Korelasyonel yöntem ise bir durumu nesnel olarak ortaya koymaktan çok birbiriyle ilişkilendirilebilecek iki veri arasındaki bağı inceler. Doğru cevap B seçeneğidir.

Çözüm 13: Sorudaki özellikler John Watson'ın temsil ettiği Davranışçı Kuram'a aittir. Davranışçılara göre çevre, gelişim ve öğrenmede temel etkidir. Doğru cevap A seçeneğidir.

Çözüm 14: Araştırmada aynı gruptaki kişiler bir süre boyunca yani birden çok kez gözlemlenmiştir. Dolayısıyla "boylamsal desen" kullanılmıştır. Boylamsal desende bir bireyin birçok seferde gözlemlenmesi ve davranışlarındaki zaman içindeki değişimleri tespit edilir. Doğru cevap C seçeneğidir.

Çözüm 15: A, B, C ve E seçeneklerindeki bilgiler doğrudur. D seçeneğindeki hata ise eğitim psikolojisinin alt dallarının gelişim ve öğrenme psikolojisi olmasından kaynaklanır. Doğru cevap D seçeneğidir.

Çözüm 16: Psikoloji; davranışların nedenlerini anlamak ve açıklamak, olası davranışları tahmin etmek, davranışlara seçilen bir düzeye veya istenen bir biçime koymak için kontrol altına almak amaçlarını güder. Doğru cevap E seçeneğidir.

Çözüm 17: Soruda "çevre"nin tanımı yapılmıştır. Çünkü çevre, kalıtımla birlikte gelişimde etkili olan tüm dışsal etkenlerdir. Doğru cevap B seçeneğidir.

Test 3 Çözümleri

Çözüm 1: İki kardeş deneylerinin sonucunda ayrı ve birlikte büyüyen kardeşler arasında fark azsa gelişimde kalıtımın etkisinin büyük olduğu söylenebilir. Doğru cevap A seçeneğidir.

Çözüm 2: Psikolojinin konusunun bilincin işlevini yani ne işe yaradığını anlamak olması gerektiğini söyleyen, işlevselci (fonksiyonalist) yaklaşımdır. Doğru cevap B seçeneğidir.

Çözüm 3: Öğrenmede uyarıcı-tepki bağına önem veren ve gözlemlenebilen davranışlara odaklanan kuram, Davranışçı Kuram'dır. Bu kuramı eksik bularak performansla dönüşmeyen öğrenmelerin de olabileceğini zihinsel süreçlerle açıklamaya çalışan kuram ise Bilişsel Yaklaşım'dır. Doğru cevap C seçeneğidir.

Çözüm 4: Parçada açıklanan kuram hümanist (insancıl) kuramdır. Maslow ve Rogers'ın temsil ettiği kurama göre insan doğuştan iyidir ve değerlidir. Doğru cevap A seçeneğidir.

Çözüm 5: Genellikle görüş, öneri almak amacıyla kullanılan, birden çok sorudan oluşan, toplumsal konularda hazırlanabilen bilgi edinme formları anketlerdir. Doğru cevap D seçeneğidir.

Çözüm 6: I, II ve III. öncüller davranışçılığın temel sayıtları arasındadır. İnsanın doğuştan herhangi bir bilgi getirmediğini (tabula rasa) ve kişiliğin şekillenmemiş çamura benzediğini söylediklerinden IV. öncül yanlıştır. Davranışçılar maddeye ve nesnellığe önem verdiklerinden de V. öncül yanlıştır. Doğru cevap B seçeneğidir.

Çözüm 7: Açıklaması verilen kuram Sigmund Freud'un temsil ettiği psikoanalitik yaklaşımdır. Freud, insan doğuştan bazı bilgilere (cinsellik - saldırganlık) sahip olduğunu ifade eder. O, davranışların duyguların, çocukluk yaşantılarının ve ruhsal çatışmaların olduğu ifade ederek tabularasa öğretisine karşı çıkar. Doğru cevap D seçeneğidir.

Çözüm 8: Psikolojik incelemelerde cinsiyet olgusuna önem veren ve kadınlığın toplumdaki yerini inceleyen kuram feminist yaklaşımdır. Doğru cevap B seçeneğidir.

Çözüm 9: Tek bir kişinin ya da olayın uzun sürede, derinlemesine incelendiği yöntem vaka (olay) incelemesidir. Doğru cevap E seçeneğidir.

Çözüm 10: Soruda tek tek parçaları hissederek doğru tanımlı yapmaya çalışan insanların hatalı sonuçlara vardığı anlatılmıştır. Doğruya ulaşmanın bütünü görmeyle mümkün olduğu söylenmiştir. Bu anlatılanlar "Bütün, parçaların toplamından daha farklı ve anlamlıdır." görüşünü savunan Gestalt Kuramı'nın görüşleriyle örtüşür. Doğru cevap C seçeneğidir.

Test 4 Çözümleri

Çözüm 1: Sorunun I ve II. öncülündeki tanımlar doğrudur. III. öncüde tanımlanılan kavram ise genotiptir. Doğru cevap C seçeneğidir.

Çözüm 2: Soruda verilen tanım olgunlaşmaya aittir. Olgunlaşma hem nitel hem nicel gelişimleri kapsar. Temelde yaşa bağlıdır. Çünkü türün kalıtsal özelliklerinin ne zaman ortaya çıkacağı önceden bellidir. Doğru cevap E seçeneğidir.

Çözüm 3: B, C, D ve E seçeneklerindeki durumlarda genler değil, dışsal unsurlar etkilidir. A seçeneğinde kan uyumsuzluğu ise tamamen genlerle ilgilidir ve çevresel etmenlerden bağımsızdır. Doğru cevap A seçeneğidir.

Çözüm 4: Kritik dönemle ilgili, A, B, C ve E seçeneklerindeki ifadeler doğrudur. Ancak kritik dönem farklı dönemler arasında geçişi sağlama gibi bir işlevi yoktur. Doğru cevap D seçeneğidir.

Çözüm 5: Tarihsel zaman etkisi, belli bir zaman diliminde görülen ve toplumsal hayatta farklılaşmaya yol açan olay veya durumlarla ilgilidir. İnternetin icadı ve yaygınlaşması, yüzyılımızı önceki dönemlerden farklılaştırdığı için tarihsel zaman etkisine örnektir. Doğru cevap E seçeneğidir.

Çözüm 6: Kritik dönem, çevre etkisine en açık olunan dönemdir. Belli bir zaman zarfında bir özellik daha iyi ve kolay kazanılabilir ya da organizma daha yıkıcı bir zararla karşılaşabilir. Gelişimde en fazla kritik dönem doğum öncesi evrededir. Doğru cevap D seçeneğidir.

Çözüm 7: Yetenekler doğuştan gelir. Ancak yeteneklerin ortaya çıkması için uygun ortam, ilgi istek ve bilgi gerekir. Bütün bu gerekenler kısaca "çevre" olarak ifade edilebilir. Doğru cevap D seçeneğidir.

Çözüm 8: Bir özelliğin uygun zaman atıldıktan sonra yeterince iyi kazanılamaması kritik dönemle ilgilidir. Doğru cevap C seçeneğidir.

Çözüm 9: Küçük yaşlar ile daha sonraki yaşlar arasındaki farklılığın nedeni büyüme ya da yaş olabilir. Ancak büyüme yalnızca fiziksel olarak boy ve kilo artışıyla ilgilidir. Yaş ise daha genel anlamda nitel değişimleri de kapsar. Doğru cevap D seçeneğidir.

Çözüm 10: Ergenliğe girme yaşının düşüşü yaşadığımız dönemde üretilen besinlerin kalitesiyle ilgilidir. Belli bir tarihsel dönem ve bu dönemde yaşayanları ilgilendiren bu durum tarihsel zaman etkisiyle açıklanır. Doğru cevap C seçeneğidir.

Çözüm 11: Küçük yaşlarda çocukların zihin dünyaları daha benzerken yaşantı (deneyim) sonucu ilerleyen yaşlarda farklılaşmalar yaşanır. Bunun nedeni yaşantıların zihin dünyasını zenginleştirilmesiyle özgün fikirlerin üretilmesi şansının artmasıdır. Doğru cevap A seçeneğidir.

Çözüm 12: Soruda açıklaması verilen kavram gelişim görevidir. Gelişim görevleri, her bir dönemde gerçekleştirilmesi istenen davranışlardır. Bir gelişim görevi ilgili dönemde gerçekleştirilemezse yetersizlik hissi oluşabilir, sonraki dönemin görevlerinin gerçekleşmesi zorlaşabilir. Doğru cevap B seçeneğidir.

Çözüm 13: Yapılan araştırmada farklı yaş gruplarından aynı zaman aralığında bir defa veri toplandığından kesitsel desen kullanılmıştır. Doğru cevap A seçeneğidir.

Çözüm 14: Genler dışında gelişimi etkileyen tüm etmenlerin genel adı çevredir. Soruda da çocuğun kendine model alacağı öğretmenlerin gelişime etkisinden bahsedildiğinden çevrenin önemi vurgulanmıştır. Doğru cevap D seçeneğidir.

Çözüm 15: Parçadan yetenekli anne babanın çocuklarının da yetenekli olduğu sonucu çıkarılabilir. Bu durum yeteneğin kalıtımla aktarıldığını gösterir. Doğru cevap B seçeneğidir.

Çözüm 16: Davranışın basit uyaran-tepki bağından ibaret olduğunu söyleyerek yalnızca gözlemlenebilir davranışları açıklamaya çalışan kuram davranışçılıktır. Doğru cevap A seçeneğidir.

Çözüm 17: Varoluşçu (egzistansiyalist) Kuram J. P. Sartre ve Soren Kierkegaard'ın temsil ettiği, daha çok felsefe ve sanat alanlarında kendine yer edinmiş bir kuramdır. Bu kurama göre insan kendini denetleyebilen bir varlıktır. İnsanın yapması gereken en önemli şey de "an"-da kalmaktır (B). A'da psikanalitik, C'de nörobiyolojik; D'de yapısalcılığın ve E'de işlevselciliğin görüşlerine uygun ifadeler yer almaktadır. Doğru cevap B seçeneğidir.

Çözüm 18: Gelişim kalıtım ve çevrenin ortak ürünü olan ve döllenmeden ölüme kadar kesintisiz devam eden bir süreçtir. Ayrıca gelişim yalnızca ileri yönlü değişimlerdir, değişim ise hem ilerleyici hem gerileyici özellik gösterebilir. Doğru cevap B seçeneğidir.

Çözüm 19: İki kardeşin çocukluğun ilk yıllarında benzer ilgi alanlarının olması kalıtımla açıklanabilir. Ancak sonraki yıllarda bu benzerliğin azalması çevre etkisiyle gerçekleşir. Kardeşlerin farklı sosyal ortamlara girmesi, ilgilerini farklılaştırır. Doğru cevap C seçeneğidir.

Test 5 Çözümleri

Çözüm 1: Soruda açıklaması verilen alan klinik psikolojidir. Bu alan uygulamalı psikoloji alanına girer. Genellikle psikolojik uyum sorunundan fazlasını gösteren (şizofren, bipolar, nevrotik) bireyleri inceler ve onlara yardım etmeye çalışır. Doğru cevap B seçeneğidir.

Çözüm 2: Soruda açıklanan psikoloji alanı endüstri ve örgüt psikolojisidir. Uygulamalı psikolojinin alt alanlarından biri olan bu alan meslek ve çalışanlar üzerinde incelemeler yapar. İş yerlerinde verimin artırmasını ve işini yaparken mutlu olan bireyleri görmeyi amaçlar. Doğru cevap A seçeneğidir.

DATA YAYINLARI

Çözüm 16: Formüller, mecazlar ve işaretler anlamları eğitimle öğrenilen sembollerdir. Bruner'e göre sembollerin anlaşılabilmesi ancak 6 yaş sonrasında, sembolik evrede mümkün olur. Doğru cevap D seçeneğidir.

Test 3 Çözümleri

Çözüm 1: Bireyin sosyal etkileşim ve iş birliğiyle öğrendiğini savunan kuramcılar Vygotsky ve Bruner'dir. Bireyin kendisinden üst seviyedeki kişilerle etkileşim kurarak tek başına öğrenebileceğinden fazlasını elde edebileceği görüşü de yakınsal gelişim alanı kavramının karşılığıdır. Yakınsal gelişim alanı kavramını eğitim bilimlerine kazandıran kişi de Vygotsky'dir. Doğru cevap A seçeneğidir.

Çözüm 2: Piaget, tersine çevirebilme becerisinin somut işlemler dönemi olarak adlandırdığı 6-12 yaş arasında kazanıldığını söyler. Bu yaş aralığı da ergenliğe değil, son çocukluğa denk gelir. Doğru cevap D seçeneğidir.

Çözüm 3: Vygotsky'nin kuramı "sosyo-kültürel kuram" olarak geçer. Adından da anlaşılacağı gibi bu kuramın temel dayanağı sosyal ve kültürel çevredir. Dolayısıyla A seçeneği Vygotsky'nin kuramının ayırt edici noktasından bahsetmektedir. Doğru cevap A seçeneğidir.

Çözüm 4: Formüllerin, mecazların ve simgelerin kullanıldığı dönem Bruner'e göre sembolik dönemdir. Dönem, Bruner'in belirlediği gelişim dönemlerinin sonucusudur. Doğru cevap E seçeneğidir.

Çözüm 5: Vygotsky kuramı sosyal etkileşimle bilişsel gelişimin gerçekleşeceği fikrine dayandırılmıştır. Bireyin çevresindeki yetişkinlerle ve akranlarıyla etkileşim hâlinde olmasının önemsemıştır. İşbirlikli öğrenmenin temelinde de bu nedenle akran etkileşimini koymuştur. Doğru cevap A seçeneğidir.

Çözüm 6: A, B, C ve E seçeneklerindeki ifadeler Bruner'in 3-6 yaş arası kapsadığını söylediği imgesel döneme ait özelliklerdir. D seçeneğindeki bilginin motor faaliyetlerle yani yaparak yaşayarak kazanıldığı ifadesi ise 0-3 yaş arası eylemsel döneme ait bir özelliktir. Doğru cevap D seçeneğidir.

Çözüm 7: Bruner 3-6 yaş arasındaki imgesel dönemde görme duyusunun hâkim olduğunu ve bilginin resim ve imgelerle beyne aktarıldığını söyler. Doğru cevap A seçeneğidir.

Çözüm 8: Bilişsel gelişimde yetişkinlerin rolünü önemseyen kuramcı Vygotsky'dir. Vygotsky'ye göre çocukların tek başına yapamayacağı beceriler, yetişkin yardımıyla kazanılabilir. Bu nedenle çocuğun yetişkinlikle etkileşim hâlinde olması gerekir. Doğru cevap C seçeneğidir.

Çözüm 9: Vygotsky bilişsel gelişimin esas kaynağının sosyal etkileşim ve çevre olduğunu söylemiştir. E seçeneğindeki ifade Vygotsky'nin görüşleriyle uyuzmaz. Doğru cevap E seçeneğidir.

Çözüm 10:

- İşaretler-sinyaller yaklaşımı: Vygotsky'nin çocukların dili nasıl içselleştirdiğini anlattığı teoridir.
 - Aktivite yaklaşımı: Zihinsel faaliyetlerin günlük hayatta yapılanlara, yaşam biçimine göre şekillendiği söylenir.
 - Sonradan kazanılan kavramlar: Planlı ve programlı bir eğitim süreci sonunda öğrenilen kavramlardır.
 - Kendiliğinden edinilen kavramlar: Plansız, yaşayarak öğrenilen kavramlardır.
 - Aşamalı gelişim kanunu: Gelişimin bir dönemi tamamlanmadan diğerine geçilemeyeceği, hiçbir dönemin atlanamayacağı söylenir.
- "Kardeş" kelimesi yaşam içinde plansız olarak öğrenildiği için bu öğrenme kendiliğinden edinilen kavramlar arasında sayılır. Doğru cevap D seçeneğidir.

Çözüm 11: Parçada işlenen öğrenciler, bilgiye doğru ya da yanlış gözyle bakmaktadır. Perry, bilgiyi kesin gören ve iki uçta inceleyen kişilerin "temel ikilemcilik" aşamasında olduğunu söyler. Doğru cevap B seçeneğidir.

Çözüm 12: Vygotsky, bilişsel gelişimin çevreyle etkileşim sonucu meydana geldiğini savunur. Bireyin tek başına öğrenebileceklerinin sınırlı olduğunu, akranlarla ya da yetişkinlerle etkileşim kurarak asıl gelişimin sağlanacağını söyler. Doğru cevap C seçeneğidir.

Çözüm 13: Vygotsky kuramında bireyselliğe karşı çıkar. Ona göre birey bilgiyi oluşturmada aktif ve onu yapılandırır çevreyle etkileşim hâlinindedir. Doğru cevap A seçeneğidir.

Çözüm 14: Gagne, bireyin doğuştan bilgiyi işleme kapasitesiyle dünyaya geldiğini savunur. Bu özelliğin sonradan kazanıldığı bilgisi yanlıştır. Doğru cevap D seçeneğidir.

Çözüm 15: Uyarıcılara en basit şekilde duygularla ya da fizyolojik olarak tepki vermenin öğrenilmesi işaret öğrenme; bir sıra, aşama içeren davranışların öğrenilmesi zincirleme öğrenme; problem çözebilmek için gerekli son davranışların öğrenilmesi ilke öğrenmedir. Doğru cevap A seçeneğidir.

Çözüm 16: Bilişsel gelişimde çevreye önem veren ve çevreyle etkileşimin bilişsel gelişimi olumlu etkilediğini savunan bilim insanı Vygotsky'dir. Vygotsky'nin kuramı, "sosyo-kültürel kuram"dır. Doğru cevap D seçeneğidir.

Çözüm 17: Metin, tek başına yapamadığı bir davranışı arkadaşının desteğiyle yapabilir hâle gelmiştir. Vygotsky sosyal etkileşimin bu örnekte olduğu gibi gelişime katkı sağladığını söylemiş, bu durumu yakınsal gelişim alanı kavramıyla ifade etmiştir. Doğru cevap E seçeneğidir.

Çözüm 18: Deniz, tek başına bulamadığı oyuncakını babasının yardımıyla bulmuştur. Sonraları babasının davranışlarını taklit ederek eskiden yapamadığı bulma işini yapabilir hâle gelmiştir. Bu durum yakınsal gelişim alanıyla açıklanır.

NOT: Deniz, babasından öğrendiklerini kendince yorumlayarak benzer problemleri çözseydi içselleştirme; yapacaklarını içinden tekrar etseydi içsel konuşma; babasına o da bir şey öğretseydi işbirlikli öğrenme; kendisi deneme-yanılmalarla oyuncakı bulsaydı eylemsel öğrenme olurdu. Doğru cevap C seçeneğidir.

8. Bölüm: Oyun ve Mizah Gelişimi

Test 1 Çözümleri

Çözüm 1: Schiller ve Spencer oyunun çocukta biriken gerginliğe atmaya yaradığını savunmuşlardır. Bu savunularına "fazla enerjiyi atma teorisi" demişlerdir. Bu nedenle bu kurama göre çocukların oyun oynamaktan hoşlanması gerginliği azaltıyor olmasındandır. Doğru cevap D seçeneğidir.

Çözüm 2: Çocuklarda gerçek mizah duygusu yaklaşık 2 yaşında ortaya çıkar. 2 yaşında ortaya çıkmasının temelinde bilişsel kapasitelerini kullanma vardır. Doğru cevap C seçeneğidir.

Çözüm 3: Çocukların 3-4 yaş arasında organların, kişilerin, nesnelere adını yanlış söyleyerek eğlendiği görülür. Bu davranışların gözlendiği mizah gelişim evresi "tutarsız adlandırma" dir. Doğru cevap B seçeneğidir.

Çözüm 4: Aynı miktarda pidenin kaç parçaya bölünürse bölünün aynı kalacağını anlamak için korunumu kazanmış olmak gerekir. Korunumu kazanan kişiler bunun "bilmezden gelinerek" yapılan bir mizah olduğunu anlar, kazanamamış olanlara söylenenlerin gerçek olabileceğini düşünür. Dolayısıyla bu fıkraya gülen bir çocuğun madde korunumu kazandığı söylenebilir. Doğru cevap B seçeneğidir.

Çözüm 5: Mizahta eş sesli kelimelerin kullanıldığı gelişim dönemi "çoklu anlamlar" evresidir. Bu evre 7-8 yaşına yani Piaget'in somut işlemler dönemine denk gelir. Doğru cevap E seçeneğidir.

Çözüm 6: Bebeklerin eğlenme amacıyla bazı etkinlikler yaptığı gözlenebilir. Kendi bedeniyle ya da etraftaki nesnelere eğlenen bebekte mizah duygusunun olduğu söylenebilir. A, B, C ve E seçeneklerinde eğlenme amaçlı olmayan, her bebekte aynı biçimde gözlemlenen davranışlar olmasına rağmen D seçeneğinde çocuğun kendince eğlendiği söylenebilir. Doğru cevap D seçeneğidir.

Çözüm 7: Oyun çocuğun bilişsel, psikomotor, duyuşsal sosyal gelişimini sağlayan; yaratıcılığını geliştiren; kurgu durumlarla yüz yüze gelerek deneyim kazanmasını sağlayan bir davranıştır. Çocuk, oyun oynayarak gelişir. Bu nedenle oyunun zaman kaybı olduğu söylenemez. Doğru cevap A seçeneğidir.

Çözüm 8: McGhee'ye göre mizah dört aşamadan oluşur:

- 1) Nesnelere karşı tutarsız davranışlar (1-2 yaş): Bir nesne başka bir nesneymiş gibi kullanılır.
- 2) Tutarsız adlandırma (3-4 yaş): Nesne ya da organların gerçek adı söylenmez, onun yerine başka bir ad söylenir.
- 3) Kavramsal tutarsızlık (5-6 yaş): Anlamsız ve benzer söylenişli kelimeler söylenir.
- 4) Çoklu anlamlar (7-8 yaş): Eş sesli sözcükler söylenerek mizah yapılır.

Buna göre sıralama III - II - IV - I şeklinde olmalıdır. Doğru cevap D seçeneğidir.

Çözüm 9: Psikanalitik Kuram'da kişiliğin 0-6 yaş arasında geliştiği ve bunda ailenin etkili olduğu söylenmiştir. Mizah gelişim kuramlarında da mizahın kullanılması amacı ve sıklık düzeyi aileyle ilişkilendirildiğinden iki kuram arasında bir benzerlikten söz edilebilir. Doğru cevap A seçeneğidir.

İvedik Organize Sanayi Matbaacılar Sitesi
1518 Sok. Mat-Sit İş Merkezi No:2/20 Yenimahalle / ANKARA
Tel: 0 312 384 29 95 | Faks: 0312 342 23 58
www.datayayinlari.com | bilgi@datayayinlari.com
WhatsApp: 0 505 925 57 81

